

"UDESNI DANI" - NOVA KNJIGA VIKTORA CARA EMINA

Objavljena je nova knjiga sedog istarskog književnika, istrajnog antifašističkog borca, Viktora Cara Emina. Njen je naslov "Udesni dani" (Sudbonosni dani), a sadrži dva dela: prvi je piščev dnevnik u jednom periodu okupacije (od 1. jula do 1. decembra 1943), a drugi je deo niz članaka i feljtona, napisanih i objavljenih posle oslobodjenja njegove voljene Istre i cele Jugoslavije, iz razdoblja od god. 1945-1950. Posebno su ovoj knjizi dodate opširne Napomene, koje je priredio Ante Rojnić i književni portre V. Cara Emina, koji je napisao takodjer A. Rojnić, urednik ovoga izdanja.

U celini, knjiga pretstavlja značajan prilog anti-fašističkoj borbi, koja se u Istri vodila u vreme stare Jugoslavije, za vreme Narodnooslobodilačke borbe i posle rata, a u oslobođenoj Istri, prisajedinjenoj matici, novoj Jugoslaviji, i protiv fašizma, i protiv stare i nove talijanske šovinističke iredente, i protiv novog neprijatelja jugoslovenskih naroda, moskovskog Kominforma. Kao u toku celog svog života, ispunjenog stalnom borbom i neumornim nastojanjem za oslobodjenje istarskog naroda, i u najnovije dane, u dubokoj starosti, za vreme okupacije i posle oslobodjenja, Viktor Car Emin stoji - kako je to simbolično rekao u naslovu jedne svoje ranije drame - "na mrtvoj straži", budan protiv svih imperijalističkih poduhvata zlobnih neprijatelja. "Na stražarskom mestu..."

Ovakva borbena, aktuelna, sveža knjiga iz pera jednog od najstarijih živih jugoslovenskih književnika, ima visoku vrednost i znači za naše narode jaku moralnu potporu u njihovoj istrajnosti da očuvaju svoju slobodu i nezavisnost. Iako to nije

jedino delo, iako ovaj pisac nije jedini, nego samo jedan od jugoslovenskih pisaca koji danas zastupaju ideju da sloboda naše zemlje ima ogromnog značaja za naše narode i miroljubivo čovečanstvo, knjiga ima posebnu privlačnost, kao što su ih imala dela koja su pisali hrvatski pesnik Vladimir Nazor i slovenački pesnik Oton Župančič. Careva knjiga danas dolazi u pravi čas, a sutra, u bližoj i daljoj budućnosti, ostaće kao svedočanstvo - i književno, i političko, i moralno - o ljudima i događajima, o jednom vremenu, u kome se kovala budućnost.

Carev dnevnik o jednom, doduše kratkom, ali značajnom periodu okupacije, potseća na dnevnik V. Nazora "S partizanima", iako vreme i mesto radnje, nije isto, ni slično, osim zajedničkih patriotskih i slobodilačkih tendencija. I Carev je dnevnik, kao i Nazorov, delo subjektivnog, gotovo intimnog karaktera, opisuje lične impresije i doživljaje. Ali, baš kao i kod Nazora, i ovaj Carev dnevnik prelazi tesne okvire ličnih preokupacija i postaje delo općenarodnog karaktera, dokument koji potkrepljuje ideju, stremljenja, a nadasve otpor naroda protiv fašističkog agresora.

Drugi deo knjige su članci, pisani uglavnom na aktuelne, upravo dnevne političke, patriotske i kulturne potrebe, naročito u pitanjima naše borbe za očuvanje istarske teritorije od nezajažljivih apetita talijanske iredente.

A usto, pored borbe protiv talijanskog šovinizma, kojoj se ovaj književnik sav posvetio i u kojoj je svoje pero izoštrio, u poslednje vreme pridružila se i nužnost za našu odbranu od besomučnih napada i sa kominformovske strane, koja se po svojim metodima i podmuklim ciljevima ne razlikuje od fašističke agresivnosti. Na sve to Car odgovara svakim retkom svoje knjige,

sa smislom koji je sadržan u ovih nekoliko reči, napisanih posebno u spomen na desetu godišnjicu naše Narodne revolucije:

"Naša nova Jugoslavija, nezavisna i slobodna, na putu je da herojska djela svojih divnih sinova vidi ovjenčana pobjedom, koju ništa više ne će moći da zamrači".

M.S.